

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI

KHOA VĂN HÓA HỌC

NGUYỄN THỊ QUỲNH

**SỰ TÁC ĐỘNG CỦA VLOG TỚI GIỚI
TRẺ VIỆT NAM HIỆN NAY**

(Thông qua khảo sát tại một số trường
THPT trên địa bàn Hà Nội)

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: TS. Phạm Thị Thu Hương

HÀ NỘI - 2014

LỜI CẢM ƠN

Trước hết tôi xin được bày tỏ lòng cảm ơn chân thành tới TS. Nguyễn Thị Thu Hương, người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành khóa luận này.

Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành tới Ban giám hiệu nhà trường, các thầy cô trong khoa Văn Hóa Học, trường Đại học Văn Hóa Hà Nội đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập tại trường.

Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn tới các bạn học sinh lớp 10V trường THPT Amsterdam và các bạn học sinh lớp 11D1, 12D3 trường THPT Chu Văn An Hà Nội đã giúp tôi hoàn thành quá trình khảo sát thực địa, cung cấp số liệu cho bài nghiên cứu.

Mặc dù đã thực sự cố gắng trong quá trình nghiên cứu, song do thời gian và kiến thức có hạn nên bài khóa luận không tránh khỏi những thiếu sót, kính mong nhận được sự đóng góp của quý thầy cô để khóa luận hoàn thiện hơn.

Sinh viên

Nguyễn Thị Quỳnh

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	4
1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI	4
2. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU	5
3. MỤC ĐÍCH VÀ NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU	6
3.1. Mục đích.....	6
3.2. Nhiệm vụ	6
4. ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI NGHIÊN CỨU.....	6
5. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	7
6. Ý NGHĨA LÝ LUẬN VÀ GIÁ TRỊ THỰC TIỄN CỦA ĐỀ TÀI	7
6.1 Về ý nghĩa lý luận	7
6.2 Về giá trị thực tiễn.....	8
7. BỐ CỤC CỦA TIỂU LUẬN	8
NỘI DUNG	9
CHƯƠNG 1. VLOG - KHÁI NIỆM, LỊCH SỬ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN	9
1.1. Các khái niệm liên quan.....	9
1.2. Khái niệm Vlog	10
1.3. Sự hình thành và phát triển Vlog	14
1.4 Vlog dưới những góc nhìn khác nhau	25

CHƯƠNG II: THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG VLOG CỦA GIỚI TRẺ VIỆT NAM HIỆN NAY VÀ SỰ TÁC ĐỘNG CỦA VLOG TỚI NGƯỜI SỬ DỤNG	34
2.1 Thực trạng sử dụng Vlog của giới trẻ Việt Nam hiện nay.....	34
2.2. Tác động của Vlog tới người sử dụng.....	42
2.3. Một số nguyên nhân Vlog tồn tại và không ngừng tác động tới giới trẻ.	49
CHƯƠNG III: MỘT SỐ KIẾN NGHỊ NHẪM GIẢM THIỂU SỰ TÁC ĐỘNG TIÊU CỰC CỦA VLOG ĐỐI VỚI XÃ HỘI.....	48
3.1. Đối với cá nhân	51
3.2. Đối với nhà quản lý.....	51
3.3 Hoạt động quản lý.....	54
KẾT LUẬN	61

MỞ ĐẦU

1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI

Vlog là một trào lưu rất đáng quan tâm đối với mọi người nói chung và người làm trong giới quảng cáo truyền thông nói riêng. Có thể nói, mỗi câu nói trong mỗi Vlog chính là những câu nói cửa miệng của giới trẻ hiện nay. Mỗi chủ đề trong từng Vlog chính là những vấn đề đang được gần 40% dân số trẻ Việt Nam quan tâm. Hiểu về Vlog đồng nghĩa với việc hiểu giới trẻ thích gì và muốn gì. Nhà phân tích truyền thông - Blogger Nguyễn Ngọc Long có nói: *“Trong khi các bạn đang loay hoay với câu hỏi "làm sao để trở thành blogger?" thì người khác đã thành influencer trên facebook. Trong khi các bạn loay hoay tìm cách trở thành influencer trên facebook thì ai đó đã âm thầm chuẩn bị thành hot-vlogger. Vậy bạn đã chuẩn bị những gì để đón đầu trào lưu chuẩn bị bùng phát rất mạnh mẽ này?”*

Theo thống kê của Trung tâm Internet Việt Nam (VNNIC), với hơn 31 triệu người Việt Nam sử dụng internet và mỗi ngày dành trung bình 52 phút có mặt trên internet là con số đáng mừng. Tuy nhiên, từ hiện tượng "hạ nhiệt Facebook" để thay thế bằng "con sốt Vlog" lại đặt ra một số vấn đề cần được khảo sát, nghiên cứu và điều chỉnh.

Theo công bố của Facebook, trung bình ba giây có một tài khoản mới đến từ Việt Nam; số người dùng Facebook tại Việt Nam đạt 19,6 triệu người, chiếm 74,1% lượng người sử dụng internet, vượt qua các trang mạng trong nước nhiều lần... Còn trong quá khứ, Yahoo! từng thông báo con số ấn tượng về số người dùng lên tới hàng triệu tài khoản, rồi sau đó phải đóng cửa, khi bị người sử dụng quay lưng dần mà không biết lý do.

Tiếp nối trào lưu Facebook và yahoo, Vlog tiếp tục là một hiện tượng mới được giới trẻ Việt Nam quan tâm và sử dụng. Vlog là nơi để mỗi cá nhân có thể

đưa ra những quan điểm của mình về một điều gì đó, một câu chuyện nào đó, một sự việc nào đó trong cuộc sống hàng ngày, hay thậm chí là một vấn đề xã hội nổi cộm. Tuy nhiên, việc tự do ngôn luận này không bị kiểm soát. Các Vlogger có thể phát ngôn theo ý kiến chủ quan của mình dựa trên những lập luận cá nhân, nhưng điều đó lại tạo ra một sự ảnh hưởng rất lớn tới cộng đồng giới trẻ, xã hội, thậm chí cả văn hóa của dân tộc

Vậy, với sự phát triển chưa có dấu hiệu dừng lại, Vlog có phải là mạng xã hội hữu ích thật sự hay chỉ là trào lưu mới của một số người Việt Nam, nhất là giới trẻ?

Ở Việt Nam, Vlog hiện nay là được coi là một kênh kiếm tiền đặc lực cho giới trẻ, kể cả những người bắt đầu từ con số không và ban đầu không ai biết đến. Thậm chí, giới trẻ còn coi đây như một công cụ đặc lực, mạnh mẽ hơn cả các trang mạng xã hội như Facebook, Zing... để nổi tiếng, để tạo sự ảnh hưởng tới đông đảo giới trẻ hiện nay.

Đặc biệt: Vlog đang ngày càng có sự tác động mạnh mẽ tới suy nghĩ và tạo dựng nhân cách của giới trẻ. Theo đó, Vlog cũng tạo ra những ảnh hưởng nhất định tới nền văn hóa nước ta.

Nhưng, trên thực tế chưa có một ai nghiên cứu sâu về vấn đề này, cũng như chưa một nhà nghiên cứu nào đứng ở góc độ của một nhà văn hóa hay một nhà phân tích truyền thông tìm ra câu trả lời cho câu hỏi: “Tại sao Vlog lại phát triển nhanh chóng để trở thành một hiện tượng văn hóa và có tác động tới giới trẻ một cách mạnh mẽ tới như vậy?”. Chính vì vậy, tôi chọn đề tài “ Sự tác động của Vlog tới giới trẻ Việt Nam hiện nay” là đề tài khóa luận tốt nghiệp của mình.

2. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU

Ở Việt Nam, từ khi Vlog xuất hiện trong khoảng 4 năm trở lại đây, đã có khá nhiều bài báo quan tâm và viết về những Vlog cá nhân. Bên cạnh đó, cũng có một số tác giả nghiên cứu về Vlog là các nhà báo, giảng viên... Tuy nhiên, các nghiên cứu này mới chỉ dừng lại ở mức độ khái quát về Vlog bên

cạnh các phương thức truyền thông khác. Và mới chỉ dừng lại dưới hình thức là những bài báo, được đăng tải trên các website, blog cá nhân, ... chứ chưa được thể hiện thành một bài nghiên cứu cụ thể. Có thể nói, bài khóa luận này là công trình đầu tiên nghiên cứu về Vlog một cách đầy đủ và chi tiết nhất.

3. MỤC ĐÍCH VÀ NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU

3.1. Mục đích

Chỉ ra những mặt tích cực và tiêu cực của Vlog tìm ra những nguyên nhân của những ưu thế và hạn chế đó.

Tìm ra hướng phát triển và đưa ra một số giải pháp để lành mạnh hóa, hiệu quả hóa việc sử dụng Vlog và việc tiếp nhận thông tin của người dùng đối với Vlog. Đồng thời, hạn chế sự tác động tiêu cực của Vlog tới văn hóa của giới trẻ nói riêng và văn hóa Việt Nam nói chung.

3.2. Nhiệm vụ

Làm rõ những khái niệm liên quan và những vấn đề xung quanh Vlog, khái lược một số dạng thức Vlog hiện nay.

Phân tích sự tác động của Vlog tới giới trẻ hiện nay thông qua khảo sát tại một số trường THPT trên địa bàn Hà Nội.

Nhận định xu hướng phát triển, đề xuất giải pháp phát triển và quản lý Vlog.

4. ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI NGHIÊN CỨU

Vlog là một hiện tượng còn khá mới mẻ và sự tác động của Vlog tới giới trẻ rất khó để xác định cụ thể nên trong việc thực hiện đề tài này, tôi không có tham vọng đi tìm hiểu mọi vấn đề liên quan đến Vlog mà chỉ tập trung nghiên cứu những sự tác động điển hình, những sự biến đổi rõ nét nhất trong văn hóa của một bộ phận giới trẻ thông qua khảo sát thực địa tại một số trường THPT trên địa bàn Hà Nội như lớp 10V, trường THPT Amsterdam (30 bạn), lớp 11D

(40 bạn) và lớp 12D (40 bạn) trường THPT Chu Văn An. Vì vậy đối tượng mà khóa luận hướng đến là độ tuổi từ 15 – 18. Bài khóa luận này chủ yếu tập trung nghiên cứu sự tác động của Vlog tới giới trẻ Việt Nam hiện nay dưới góc độ văn hóa và truyền thông.

5. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Luận văn sử dụng những phương pháp chủ yếu sau:

+ Thống kê tình hình phát triển Vlog trên thế giới và ở Việt Nam, thực trạng phát triển Vlog tại Việt Nam.

+ Thu thập thông tin về chủ đề Vlog trên báo chí Việt Nam và một số tài liệu nước ngoài.

+ Phân tích: Căn cứ vào những nguyên tắc và vấn đề chính, đi sâu tìm hiểu những chi tiết cụ thể về lí luận và thực tiễn xoay quanh chủ thể nghiên cứu.

+ Tổng hợp: Trên cơ sở những thông tin về lí luận, cũng như thực tiễn đã thu được, tập hợp để rút ra những ý chính, khái quát vấn đề.

+ So sánh, đối chiếu để tìm ra những điểm tương đồng cũng như khác biệt giữa các chủ thể, nhân tố nghiên cứu.

+ Khảo sát trên thực tế những nội dung và hình thức thể hiện thông tin trên những Vlog và mạng xã hội tiêu biểu để minh chứng cho những luận điểm.

+ Phương pháp điều tra xã hội học: nhằm khảo sát một cách cụ thể hơn từ đó có những số liệu, dẫn chứng xác thực hơn cho vấn đề nghiên cứu

6. Ý NGHĨA LÝ LUẬN VÀ GIÁ TRỊ THỰC TIỄN CỦA ĐỀ TÀI

6.1 Về ý nghĩa lý luận

Mặc dù đài, báo đã nói rất nhiều về hiện tượng Vlog ở Việt Nam, nhưng vẫn chưa có một công trình nghiên cứu chính thức hay một xuất bản phẩm nào về đề tài này được công bố. Vì vậy, tôi hi vọng tác phẩm nghiên cứu này sẽ giúp đưa ra một số gợi mở để những người quan tâm lấy đó làm cơ sở nghiên cứu,

tìm hiểu. Đồng thời, trên cơ sở đó khóa luận đưa ra những nhận xét khoa học về xu hướng phát triển của Vlog trong tương lai dưới góc độ văn hóa và truyền thông.

6.2 Về giá trị thực tiễn

Tôi hi vọng, khóa luận này sẽ được đọc bởi những bạn trẻ hiện đang sử dụng Vlog và thường xuyên xem Vlog để họ có những cái nhìn đúng đắn trong quá trình tiếp nhận và góp phần đưa Vlog thực sự trở thành kênh thông tin cá nhân lành mạnh và hiệu quả hơn. Kết quả nghiên cứu có thể giúp các nhà lãnh đạo, quản lý tham khảo trong quá trình hoạch định chiến lược, giám sát và quản lý những trang thông tin điện tử cá nhân trong xu thế bùng nổ thông tin hiện nay.

7. BỐ CỤC CỦA KHÓA LUẬN

Ngoài Mở đầu, Kết luận, Tài liệu tham khảo và Phụ lục, nội dung chính của khóa luận được chia thành 3 chương:

Chương 1: Vlog: Khái niệm, lịch sử hình thành và phát triển

Chương 2: Thực trạng hoạt động Vlog ở Việt Nam hiện nay và sự tác động của Vlog tới người sử dụng

Chương 3: Một số kiến nghị nhằm giảm thiểu sự tác động tiêu cực của Vlog đối với giới trẻ

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Anh Dũng, Nguyễn Cần, Hoàng Phương (1996), *Sử dụng Internet mạng máy tính toàn cầu*, Nxb. Thống kê, Hà Nội.
2. Nghị định số 55/2001/NĐ-CP của Chính phủ về quản lý, cung cấp và sử dụng dịch vụ Internet.
3. Nghị định số 97/2008/NĐ-CP của Chính phủ về quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ Internet và thông tin điện tử trên Internet.

Các website và báo điện tử:

1. Báo điện tử Dân trí: <http://www.dantri.com.vn>
2. Báo Lao động điện tử: <http://www.laodong.com.vn>
3. Báo Tuổi trẻ điện tử: <http://www.tuoitre.com.vn>
4. Báo Thanh niên điện tử: <http://www.thanhniem.com.vn>
5. Báo điện tử Vietnamnet: <http://www.vietnamnet.vn>
6. Báo điện tử Vnexpress: <http://www.vnexpress.net>
7. <http://ione.vnexpress.net/tin-tuc/nhip-song/trao-luu-vlog-trong-gioi-tre-2416652.html>
8. <http://www.alexacom>
9. <http://www.baomoi.com>
10. <http://www.bbc.co.uk>
11. <http://www.blogresearch.com>
12. <http://www.blogspot.com>
13. <http://www.buzzmachine.com>
14. <http://www.cnn.com>
15. <http://www.edelman.com>
16. <http://www.facebook.com>
17. <http://www.google.com>
18. <http://www.Intelliseek.com>
19. <http://www.multiply.com>
20. <http://www.myspace.com>
21. <http://www.poynter.org>

22. <http://www.quantrimang.com>
23. <http://www.rebeccablood.net>
24. <http://www.technorati.com>
25. <http://www.thegioiblog.com>
26. <http://www.time.com>
27. <http://www.twitter.com>
28. <http://www.vietbao.vn>
29. <http://www.vietspace.net.vn>
30. <http://www.vn.cyworld.com>
31. <http://www.web2vietnam.blogspot.com>
32. <http://www.wikipedia.com>
33. <http://www.yahoo.com>
34. <http://www.yahoo!plus360.com>
...và nhiều website khác